

DZIENNIK LWÓW TY TY SOCYALISTYCZNEJ

CENA PRENUMERATY:
W Lwowie miesięcznie 440 Mk., z dostawą do domu 500 Mk., na prowincji 500 Mk., za granicą 700 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ:
Ogłoszenia miejscowe i zamiejscowe: Za 1 wiersz niepełny 1-egz. ogłosa. zwykł. (za tekstem) 30 Mk. Za wiersz w nadesłanym i nekrologii 20 Mk. Za 1 wiersz po kronice i komunikatów 130 Mk. Za wiersz przed kroniką i reperituar 180 Mk. Za wiersz na 1-szej stronie 20 Mk. Drobne ogłoszenia za -towa 10 Mk. Za kupon, sprzedaw. 15 Mk. Paski na kolumnach tekstowych po cenie "Nadesłanego".

Ogłoszenia za niedzielę i święta o 50 procent drożej. Ogłoszenia zagran. o 100 pr. drożej.

Adres Red. i Adm. Lwów, Sykstuska 21. Tel. Nr. 24.
Cena pojed. egzem. na całym obszarze Polski

20 Mk.

CZEK P. K. O. Nr. 142.176.

REDAKTOR NACZ.: **ARTUR W. HAUSNER.**

Sprawę Galicyi wsch. zbada Rada Najw.

Wobec not Karachana.

Z za Zbrucza dochodzą znów wieści o walkach. Jakies oddziały, których na Ukrainie brak zerwały się do walki na pograniczu Polski i Rumunii.

Z powodu braku autentycznych informacji trudno rozmiary tych walk ocenić, chociaż źródła sowieckie rozdmuchują je, należy wszelkie wieści stamtąd przyjmować z wielką ostrożnością. Nie należy też przypisywać poważniejszego znaczenia rozgrywającym się tam wypadkom, gdyż cały ten ruch zapewne zlikwiduje się sam, jak wiele dotychczasowych, swoją własną niemocą.

I nie zajmowałibyśmy się nim, gdyby nie równoczesna wojna dyplomatyczna, jaką z tej okazji wszczął w Warszawie Karachan z Skirmuntem. Rozpoczęła się tu znowu gwałtowna wymiana not, z których miałyby wynikać, jakoby przy pomocy rządu polskiego, ten wybuch powstańczy za Zbruczem przyszedł do skutku.

Dopiero przeżyliśmy kompromitujący fragment naszej dyplomacji, która pod presją Karachana wyrzuciła z granic Polski kilku Rosyjan i Ukraińców nadnieprzańskich, pracujących przeciw Rosji sowieckiej i rząd, który posunął się do takiej uległości wobec Rosji, chyba dalekim jest od tego, aby mógł nań pasé cieni podejrzenia, jakoby on się ważył na jakis i to tak wątpliwej wartości współdziałanie z ówczesnymi powstańcami. Równocześnie zaznaczyć musimy, że chociaż nie jesteśmy zwolennikami dyktatury Karachana w Warszawie, aprobujemy w całości stanowisko rządu, niemieszając się do żadnych awantur przeciwsowieckich. O je rząd stał na stanowisku ścisłego wykonania traktatu pokojowego i utrzymania pokojowych stosunków z Rosją, to pod tym względem może liczyć na bezwzględne poparcie jak najszerzych warstw społeczeństwa. Nie ma tutaj nikogo, ktoby chciał poprzeć jakieś awanturnictwo.

Jeżeli byłby chociaż cieni prawdy w twierdzeniach Karachana, jakoby istniały jakieś organa rządowe czy wojskowe, któreby popierały przeciwbolszewickie organizacje rosyjskie, czy ukraińskie, należałoby także czynnik bezwzględnie wytepić.

Jest jednak nie do pojęcia, aby coś podobnego w Polsce istniało i jeżeli p. Karachan na poparcie swych oskarżeń nie ma nic lepszego, jak tylko endecckie ujadania na dowództwo wojskowe, na co, aż w swej nocy się powołuje, to albo nie zna metod wszechpolskich, albo w swej dyplomatycznej działalności te skompromitowane już u nas metody uważa za swoje.

Zwrócić jednak warto uwagę społeczeństwa na postępowanie się przez bolszewików dziwnymi głosami endeczków w walce z Polską i jej rządem. Uczynił to poraz pierwszy Joffe w Rydze, gdy podczas konferencji pokojowej powoływał się na „Rzeczpospolitą“, obecnie czyni to Karachan, opierając się na „Gazecie Warszawskiej“. Góra z górą się nie zejdzie, ale bratni dusze nie potrzebują się długo szukać...

Lloyd George o sprawie Galicyi wschodniej.

LONDYN (Pat.) 4. listop. Havas. W Izbie gmin deputowany Aubrey Herbert zwrócił się do rządu z zapytaniem, czy polityka rządu francuskiego odnosiła się przychylnie do powrotu Karola na tron węgierski i czy popierała ona tę sprawę. W odpowiedzi Lloyd George zaznaczył, że przeciwnie rząd francuski w odniesieniu do wszystkich punktów tej sprawy, działał

w ścisłym porozumieniu ze swoimi sojusznikami.

Odpowiadając na zapytanie w sprawie Galicyi wschodniej oświadczył Lloyd George, że Rada najwyższa zbada bezwzględnie sprawę Galicyi wschodniej po uregulowaniu innych spraw polskich, pozostających jeszcze w zawieszaniu.

Ustalanie granicy Górnego Śląska rozpocznie się w najbliższych dniach.

KATOWICE. 4. listop. (Pat.) Komunikat Komisji międzysojuszniczej ogłasza, że komisja graniczna rozpoczęła swoje prace w najbliższych dniach i szybko je ukończy. Natomiast rokowania gospodarcze ulegną jeszcze pewnej zwłoce. Dalej oświadcza komunikat, że w kołach koalicyjnych liczą się z tem, że komisja międzysojusznicza za będzie mogła opuścić Górny Śląsk dopiero z końcem stycznia roku przyszłego.

KATOWICE. 4. listopada. (Pa.) Na wczorajszym posiedzeniu polsko-niemieckiej konferencji w sprawie uchodźców, oświadczył pułkownik Williams między innymi, że żywe są nadzieje tych, którzy sądzą, że przy wytyczeniu szczegółowej linii granicznej, komisja graniczna będzie mogła przyłączyć pewne miejscowości do Polski lub do Niemiec. Miejscowości tymi niene w decyzji genewskiej pozostaną — zdaniem pułkownika Williamsa — po stronie polskiej lub niemieckiej stosownie do ich przydzielenia. Komisja graniczna ustali tylko granice pomiędzy terytorialnymi miejscowościami, uwzględniając lokalne granice geologiczne, warunki katastralne, hydrograficzne i t. d.

OPIEKA NAD UCHODZCAMI GÓRNOŚLĄSKIMI.

KATOWICE (Pat.) 4. listop. Wczoraj odbyła

się tu pod przewodnictwem pułkownika angielskiego Williamsa konferencya polsko-niemiecka w sprawie dalszej opieki nad uchodźcami górnośląskimi. Williams zakomunikował następnie, że w Berlinie i Warszawie poczyniono starania w sprawie uwolnienia tych uchodźców, których internowano w Niemczech lub w Polsce. W końcu oświadczył pułkownik Williams, że komisja międzysojusznicza przydzieli mu do pomocy oficera francuskiego i włoskiego, którzy pilnie polecenia jego zafatwiać będą natychmiast. W dyskusji stwierdzono, że od czasu ogłoszenia nowej granicy na Górnym Śląsku, liczba uchodźców wzrosła, wskutek czego koniecznym jest wzmożenie dotychczasowej akcji opiekuńczej.

ZAMKNIĘCIE G. ŚLĄSKA OD STRONY NIEMIEC NASTĄPI W PONIEDZIAŁEK.

HANNOVER (Pat.) 4. listop. Radio. Według wiadomości z Wrocławia zamknięcie Górnego Śląska od strony Niemiec będzie zaprowadzone od poniedziałku odpowiednio do ostrzeżenia konferencyi ambasadorów przed napływem obcych żywności, a to przez wzmocnione patrole francuskie.

Konferencya w sprawie umowy handlowej z Francją.

WARSZAWA, 4 XI (tel. wł.). Jutro w ministerstwie spraw zagranicznych odbędzie się konferencya w sprawie umowy handlowej z Francją.

W konferencji wezmą udział delegaci ministerstwa handlu, kolei, skarbu, spraw zagranicznych oraz p. Doleżał, radca handlowy poselstwa polskiego w Paryżu.

Popłoch na czarnej giełdzie w Warszawie.

WARSZAWA, 4 XI (tel. wł.). Na czarnej giełdzie w dalszym ciągu panuje panika. Kursy walut obcych ciągle spadają.

Dziś rano za markę niemiecką płacono 14 potem 12 Mp. Wszyscy posiadacze marek niemieckich pozbywają się ich gwałtownie. Funt sterlingi padły na 11.000 Mp, franki francuskie na 199, dolary na 2 800 Mp.

Spadek korony austriackiej.

WIEN. 4 XI (Pat.). Dziś w wolnym obrocie markę polską liczone po 175.

WIEN. 4 XI (Pat.). „Der Abend“ donosi, że po zamknięciu giełdy markę polską liczone ponad 2 korony.

MARYSIENKAOstateczne, neme niespocznane wyniki
amerykańskiego arcydzieła**KOPERNIK****AS KARO**
IV. SERVApodaje V. i VI. SERVE w 7 aktach p. t.:
„PASAZ“.**III. SERVA**

„LUX“.

OKO ZA OKO
I. i II. SERVA

„UCIECHA“.

Wywóz marek polskich z Poznania na wielką skalę

WARSZAWA (tel. wł.) 4. listop. Z Poznania donoszą: Policja zarządziła obustronną kontrolę na granicy polsko-niemieckiej. Powodem tego zarządzenia jest następujący fakt:

W tych dniach aresztowano niejakiego Juliana Moza, przy którym znaleziono 17 milionów mp. oraz marki niemieckie i dolary. Pieniądze te Moza miał w paczce, zaopatrzonej pieczęcią komisji dewiz w Poznaniu. Miał też legitymację wystawioną przez departament skarbowy ministerstwa b. dzielnicy pruskiej.

Sledztwo ustaliło, że wywóz pieniędzy za granicę ułatwiał spekulantom urzędnik kontrak-

towy departamentu skarbu w Poznaniu Zygmunt Dziubiński, który miał powierzony nadzór nad pieczęcią komisji dewiz. Dziubiński udawał się każdorazowo do mieszkania spekulantów walutowych i tam pieczętował paczki pieczęcią rządową, za co otrzymywał wysokie wynagrodzenie. Jako współnika Dziubińskiego aresztowano też niejakiego Dębskiego.

Dziubiński za otrzymane pieniądze kupił 35 skrzyń wódki, którą handlował.

Sędztwo zatacza szerokie kręgi.

Kilku spekulantów walutowych uciekło do Berlina.

Delegacja ze Spisza i Orawy w Warszawie.

WARSZAWA, 4 XI (tel. wł.). Dziś u ministra Dębskiego, który w zastępstwie Skirmunta kieruje ministerstwem spraw zagranicznych zjawiła się delegacja ze Spisza i Orawy, w sprawie Jaworzyny. Delegacja przedłożyła memoriał, żądający umowy z Czechami o nabycie Jaworzyny dla Polski.

Nawet rekurs nie wystarczy wykupu majątków.

WARSZAWA, 4 XI (tel. wł.). Główny urząd ziemski ogłasza, że w razie wyznaczenia wykupu majątku, wykup nie zostanie wstrzymany nawet w tym wypadku, gdy właściciel wnieśli rekurs.

Dalsze obrady nad daniną.

WARSZAWA, 4 XI (Pat.). Podkomisya dla projektu daniny obradowała przez cały dzień nad sformułowaniem ulg zawartych w art. 29 projektu rządowego. Artykuł ten został załatwiony. Następne zebrania podkomisji odbędą się dnia 5 i 7 b. m.

Po co Karachan wyjechał do Berlina.

WARSZAWA, 4 XI (E. T. E.). Pisma notują pogłoskę kursującą w kołach politycznych iż wyjazd posła sowieckiego Karachana do Berlina pozostaje w związku z zamierzonym przymierzem Rosji sowieckiej z Niemcami.

Gorkij w Berlinie.

BERLIN, 4 XI. (Pat.) Wł. B. K. Maksym Gorkij przybył tutaj wczoraj wieczorem.

NARADY NAD PROJEKTEM USTAWY CZEKOWEJ.

WARSZAWA (Pat.) 4. listop. Z inicjatywy ministerstwa skarbu odbywają się w Izbach handlowych i innych zrzeszeniach gospodarczych narady nad projektem ustawy czekowej. Na zaproszenie p. ministra skarbu referat objął profesor Wszechnicy Jagiellońskiej dr. Stanisław Wróblewski. Zaprowadzenie czeków umożliwi obroty handlowe bez gotówki i ułatwi po części zapłacenie daniny majątkowej.

POLSKO-ROSYJSKA KOMISJA ROZRAČUNKOWA.

WARSZAWA, 4. listop. (Pat.) 3 b. m. odbyło się pierwsze posiedzenie i i szanej komisji rozrachunkowej, powołanej do życia artykułem 18 traktatu ryskiego. Ze strony polskiej przewodniczył p. Karłowicz, przewodniczącym delegacji rosyjskiej jest p. Obolenski.

Po wyznaczeniu pełnomocnictw i uzna ich za wystarczające, komisya na wniosek delegacji polskiej przystąpiła do prac, których porządek dzienny na pierwszym posiedzeniu jest następujący: Uchwalenie regulaminu obrad, sprawa zwrotu dokumentów, ksiąg i archiwów, przynależnych do instytucji kredytowych oraz sprawa rozrachunków z tytułu pretensji polskich osób fizycznych i prawnych do rosyjskich państwowych kas oszczędności.

W sprawie zwrotu dokumentów przyjęto wniosek delegacji polskiej, aby odnośne dokumenty i archiwa, których niezbędność dla prac komisji rozrachunkowej została stwierdzona, były dostarczone do Warszawy w terminie dwumiesięcznym. W sprawie rozrachunków z tytułu pretensji polskich do rosyjskich państwowych kas oszczędności, przewodniczący delegacji rosyjskiej stwierdził, że uważa za całkowicie słuszną, aby sprawa ta, dotycząca najszerszych mas społeczeństwa polskiego, była traktowana na pierwszym miejscu.

Termin następnego posiedzenia komisji na którym delegacja rosyjska zobowiązała się zająć merytoryczne stanowisko w powyższej sprawie będzie określony po porozumieniu się przewodniczących obu delegacji. Po obopólnym wyrażeniu życzenia, aby wnioski składane w komisji przez poszczególne delegacje były uprzednio komunikowane drugiej stronie, — posiedzenie zamknięto.

Sprawa uznania przez rząd sowieków długów Rosyi.

LONDYN (ETE) 5. listop. Rząd angielski wydał obszerną notę do Czczerina na deklarację rządu sowieków o uznaniu długów rosyjskich. W nocie tej rząd angielski podkreśla szereg niejasności domagając się dodatkowego ich wyjaśnienia.

PRAGA (ETE) 5. listop. Z Waszyngtonu donoszą: Sekret. St. Hughes oświadczył, że może pod nast. warunkami nastąpić uznanie rządu sowieków, który gotów zapłacić przedwojenne długi Rosyi:

1) Jeżeli sowieki zaprzestaną aktów gwałtu i terroru oraz agitacji zagranicą;

2) zaprowadzą normalną gospodarkę polityczną i ekonomiczną;

3) dadzą gwarancję trwałości systemu rządowego przez zwołanie parlamentu i ustanowienie bezpośredniego prawa wyborczego;

4) jeżeli się zabezpieczy prawo zgromadzeń i wolność prasy;

5) jeżeli zasady prawne o własności prywatnej będą ściśle przestrzegane.

Zarządzenia Rady ambasadorów po awanturze Karola

LONDYN (Pat.) 4. listop. WBK. Rada ambasadorów wezwwała rząd węgierski, by użył swego wpływu dla rozwiązania band, które jeszcze w znacznej liczbie grasują w Węgrzech zachodnich.

LONDYN (Pat.) 4. listop. Reuter. Konferencya ambasadorów wezwwała małą entente, by zlemobilizowała swe siły zbrojne. Pretensye co do zwrotu kosztów mobilizacyjnych są uważane za niezupełnie uzasadnione. W każdym razie będą te żądania wzięte pod rozwagę dopiero po spełnieniu żądań reparacyjnych, wobec czego są małe widoki ich uznania.

KAROL I ZYTA WYGNANI NA MADEIRE.

FUNCHAL (Pat.) 4. listop. (Wyspa Madejra). Havas. Przedsięwzięto tu wszelkie zarządzenia w celu przyjęcia b. króla Karola i jego żony Zyty.

USTAWA WĘGIERSKA W SPRAWIE WYGAŚNIĘCIA PRAW DYNASTYI HABSBURGÓW.

BUDAPESZT (Pat.) 4. listop. Węg. BK. Poseł Rubinek jako referent komisji prawno-państwowej przedłożył na zgromadzeniu narodowym sprawozdanie o projekcie ustawy co do wygaśnięcia praw panującego króla Karola IV. i dynastyi Habsburgów i zaproponował, aby sprawozdanie było drukowane i rozdzielono między posłów zgromadzenia narodowego oraz postawione na porządku dziennym najbliższego posiedzenia. Izba zgodziła się na to, poczem następne posiedzenie naznaczono na piątek przedpołudniem.

BUDAPESZT (Pat.) 4. listop. Węg. BK. Zgromadzenie narodowe przystąpiło do obrad nad sprawozdaniem komisji prawno-państwowej o projekcie ustawy o wygaśnięciu praw królewskich króla Karola i sukcesyi domu Habsburgów. Referent komisji Rubinek przedkładając sprawozdanie komisji wskazał na nieuzasadnione mieszanie się obcych w sprawy wewnętrzne węgierskie. (Ogólne potakiwanie). Wewnętrzne i zewnętrzne komplikacje spowodowały, że kwestye będące w zawieszeniu stały się znowu aktualnymi i że rząd był zmuszony przedłożyć taki projekt. Komisya proponuje przyjęcie projektu w całości.

Następnie zabrał głos Bethlen, który powiedział: Dwie są okoliczności, które spowodowały wniesienie przedłożenia: 1) lekkomyślny eksperyment, którego ofiarą padł król i dynastya (okrzyki ze strony partyi Friedricha: niech żyje król. — protesty na ławach stronnictwa małych rolników) ów eksperyment, którego ofiarą padł także spokój narodu, 2) owe pożądanne dążenia, które z powodu eksperymentu ujawniły się u naszych sąsiadów i których celem było wmieszanie się w nasze sprawy wewnętrzne i zmuszenie nas siłą zbrojną do spełnienia tych żądań. Mówca musi imieniem rządu węgierskiego złożyć uroczyste zastrzeżenie przeciwko wszelkiemu zagranicznemu mieszaniu się (żywe potakiwanie w całej Izbie).

BUDAPESZT (Pat.) 4. listop. Havas. Zgromadzenie narodowe przyjęło projekt ustawy w sprawie wygaśnięcia praw do tronu b. króla Karola.

Ponikowski w Krakowie.

KRAKOW, 4 XI (Tel. wł.). Do Krakowa przyjeżdża jutro w sobotę prezydent ministrów Ponikowski.

Skirmunt wraca we środę do Warszawy

WARSZAWA, 4 XI (Tel. wł.). Minister spraw zagranicznych Skirmunt, który wyjechał do Pagi, wraca we środę do Warszawy.

Jeszcze jedna nota Karachana.

WARSZAWA. 4. listopada. (Pat.) Dnia 1. listopada b. r. przesłał p. Karachan p. ministrowi S. Z. Skirmuntowi notę, w której wyraża w imieniu rządu rosyjskiego zdziwienie, że rząd polski nie ma dotąd oficjalnego potwierdzenia wiadomości o wypadkach nad Zbruczem.

P. Karachan odwołuje się następnie na sprawozdanie „Gazety Warszawskiej“, z komisji spr. zagranicznych, w którym podkreślono, że przedstawiciel rządu polskiego, udzielając wyjaśnienia na zapytanie dotyczące wypadków nad Zbruczem oświadczył, że polskie władze wojskowe wystąpiły przeciwko tym rosyjskim elementom, które przygotowywały napad na sowiety. Oprócz tego oświadczył w tejże komisji p. prezydent ministrów, że władze cywilne zrobiły użytek ze swego autorytetu w tej sprawie.

Następnie p. Karachan przedstawia sytuację jak następuje:

Ku końcowi października z obozu internowanych byli zorganizowani żołnierze pod kierunkiem t. zw. organizacji Petlurowskiej. Żołnierze ci pod przykrywką drużyn robotniczych byli przewiezieni polskimi i wozami (?) nad Zbrucz. Na czele tej masy ludzi spędzonych z różnych miejsc Polski był postawiony bandyta Tiufiunyk, który na zasadzie znanego układu między Polską a Rosją miał porzucić terytorium Polski, a który wbrew oświadczeniu uczynionemu w dniu 29. z. m. nie tylko nie porzucił terytorium polskiego, lecz kierował bandami nad Zbruczem, które napadały na Ukrainę.

Z Polski posuwa się eszelon za eszelonem przy pełnym współudziale kolejowych i wojskowych władz polskich. Z napadami tymi połączyło się usiłowane powstanie w pogranicznych miejscowościach na Podolu. Połączenie band z wszystkich końców Polski nad Zbruczem i przejście ich przez granicę w celu napadnięcia na Ukrainę, zarówno jak pojawienie się broń i różnych kategorii i tysiącznej masy ludzi, którzy znajdowali się dotąd rozbrojeni w obozach dla internowanych, nie tylko nie mogłoby mieć miejsca bez wiadomości władz kolejowych i wojskowych — lecz nawet nie mogłoby się odbyć bez ich jawnego poparcia.

Co się tyczy atamana Szepela to rząd rosyjski uważał za swój obowiązek uprzedzić rząd polski o szykującym się napadzie i uważa w dal-

szym ciągu, że rząd polski jest uprzedzony. Twierdzenie, że Szepel jest powiernikiem sowieckich władz wojskowych, nie jest na niczem oparte.

Podp. Karachan.

P. min. Skirmunt odpowiedział na powyższą notę z 3-go b. m., w której nawiązując do uwag Karachana nad treścią i sposobem obrad prowadzonych w komisji spraw zagran. zaznacza, że komisja ta nie ogłosiła oficjalnie swego sprawozdania. Wobec tego uwagi pańskie — brzmi dalej nota — są częściowo nieścisłe i fałszywe. Wyrażając ubolewanie, że Pan oparł swoje twierdzenie na takiej wartości argumentach, rząd polski nie może usprawiedliwić tego postępowania przytoczoną w nocy chęcią oświelenia kwestyi rozruchów na Ukrainie.

Rząd polski zmuszony jest skonstatować, że jest niemiłe zdziwiony, iż wbrew jego kategorycznym zastrzeżeniom zawartym w nocy z 31 z. m. powraca Pan do upartych zarzutów i insynuacji Pan w dalszym ciągu poszczególnym organom władzy popieranie powstania na Ukrainie, które, jak dowiedzione zostało w naszej nocy do rządu Ukrainińskiego z dnia dzisiejszego, trwa od dłuższego czasu, a obecnie wzmogło się samorzutnie i w stosunku do którego rząd polski przestrzega zasady nieterwencyi, przewidzianej artykułem 5. traktatu ryskiego. Te właśnie zasady nieterwencyi i ochrony granicy przed usiłowanem przekroczeniem jej przez bandy grasujące zarówno z jednej jak i drugiej strony granicy, skłania rząd polski wobec nowych wypadków na terytorium Ukrainy do zastosowania szeregu zabiegów natury prewencyjnej w strefie pogranicznej. Nie była ona zastosowana post factum — jak Pan wspomina w swojej nocy — przeciwnie, wszystko wykonane zostało w chwili, gdy rząd polski dowiedział się, że ferment powstający na Ukrainie wznaga się na pograniczu.

Zarzut podniesiony w nocy, że rząd rosyjski nie został powiadomiony przez rząd polski o środkach przedsięwziętych dla ochrony granicy, nie może być przez rząd polski wzięty pod uwagę z tego względu, że rząd polski nigdy nie zobowiązywał się zawiadamiać rządu rosyjskiego o swych wewnętrznych zarządzeniach w tej dziedzinie.

Co się tyczy wreszcie stosunku między rządem sowieckim a atamanem Szepelem, to jest on zarówno, jak wszystkie wewnętrzne sprawy sowieckie, aż do czczewyczejki dla rządu polskiego najzupełniej obojętne, aż do granicy, gdy zaczyna być groźny dla bezpieczeństwa Rzplitej polskiej.

O stanowisku jakie rząd polski zajmie w razie naruszenia granicy, został rząd sowieckim w nocy z 31. z. m. ostrzeżony.

Podp.: Skirmunt.

„Hold“ od Polski — p. Skrzyńskiego

Biuro prasowe M. S. Z. podało tekst przemowy, jaką wygłosił Wł. Skrzyński, nowy poseł polski przy Watykanie na audyencji u papieża. W mowie tej p. Skrzyński, który przed papieżem zjawił się nie jako prywatna osoba, ale jako urzędowy przedstawiciel Polski, uważał za stosowne dać wyraz swym indywidualnym uczuciom katolickim, co nawet dobitnie podkreślił. Sądzić należy, że na wylew prywatnych uczuć p. Skrzyńskiego nie nadawała się chwila, kiedy przemawiał imieniem Rzeczypospolitej polskiej i że mógł się z tem załatwić na audyencji prywatnej. Ale jeszcze bardziej uderza fakt, że p. Skrzyński wyobrażał sobie, iż ma prawo przemawiać imieniem 30 milionów obywateli państwa polskiego, gdy oświadczył, że „składa hold od jednego z najliczniejszych narodów katolickich, którego życie codzienne tak ściśle jest związane z zasadami św. wiary“. Nie można nic mieć przeciw temu, jeśli jednostka czy całe zrzeszenia uznają bezwzględny autorytet Watykanu nad sobą — każdemu bowiem odpowiednio do indywidualizmu wolno hodować te czy inne ideały religijne, ale jest niedopuszczalne, aby ktoś, a zwłaszcza poseł mianowany przez rząd państwowy, a zatem reprezentujący wszystkich obywateli państwa, ośmielał się arogować sobie prawo wyrażania ich imieniem takich czy innych uczuć, składania takiego czy innego holdu tej czy innej potencji.

Jeżeli niektóre osobniki wysunięte na odpowiedzialne stanowiska, nie posiadają wrodzonego taktu czy zmysłu politycznego, należałoby ściśle kontrolować teksty ich oficjalnych przemówień przed ogłoszeniem tychże i to jest obowiązkiem ministerstwa spraw zagranicznych.

Sacro Carino

Opowiadanie historyczne

przez

Alfreda Meisnera.

(Przekład Felicji Nossig.)

Lecz opat Cepronio zachowywał się z uprzejmą łaskawością, powiedział mi, że właśnie wrócił z Korsyki, dokąd się udał w misji politycznej i że pragnie osobiście wobec córki mojej wywiązać się z powierzonego mu zlecenia. Prosił, abym mu pozwolił mówić z nim kilka minut sam na sam.

Byłem zakłopotany i nie mogąc postąpić inaczej, zawołałem moją córkę. Wróciłem do pokoju dopiero po odejściu opata.

Boże wielki w jakim stanie ujrzałem moją Leę! Siedziała z głową opartą o dłoń i lzy ciurkiem spływały po jej licach; przed nią leżał otwarty list, kędziór jasnych włosów i pierścień.

— Co się stało? — zapytałem.

— Isenburg nie żyje! — odrzekła. — Zginął w bitwie pod San Pelegrino. W obecności tego księdza, który właśnie stąd wyszedł, wzięła ostatnie swe techniki. Nie żyje!

I oddała się gwałtownej boleści.

— Patrz, przeczytaj ostatnie jego słowa! — zawołała, podając mi list.

Przeczytałem list, który biedny człowiek z raną śmiertelną w boku napisał i przyznając, że

43 nego, młodego człowieka. Do Korsyki udał się z rozpaczą w sercu. Czuli się nieszczęśliwym, że musiał walczyć przeciw narodowi broniącemu swą niepodległość. Nieszczęsny los żołdaka i znarnowane życie od dawna ciążyły na nim. Dobrze się stało, nie zasłużyłem nie lepszemu na śmierć — pisał — i mógłbym uściśnić dłoń dziełnego mieszkańca gór, który skierował na mnie swą strzelbę. Mnie życie nie dobrego przyniesie już nie mogło, a dla Ciebie również śmierć moja jest korzystna, bo pogodzi Cię z ojcem i da Ci pokój. Byłabyś odrzuciła każdy związek z innym, jak długo wiedziałas, że ja żyję, a jakież szczęście mogła Ci dać miłość chrześcijanina i obokrajowca? Przypadek sprowadził do mnie przed śmiercią księdza, który przyniósł Ci ostatnie moje pozdrowienia; biedny błędny rycerz zapłacił mi po królewsku za tę usługę...

Potem jeszcze powódź czułych słów, jakie tylko miłość wymyślić może, a wszystko oblane łzami smutku i serdecznej rozpacz. List czytała Lea moja po tyciąg razy i nie rozłączała się z nim w dzień ani w nocy...

Tyle co do listu. Długi czas nie wiedziałem, co znaczyła wzmianka o „królewskiej zapłacie“, później jednak dowiedziałem się o tem. Opat znow się u nas zjawił. Lea wysłała do niego naszą starą służącą z prośbą, ażeby zechciał jej opowiedzieć, co wiedział o ostatnich godzinach życia poczciwego Isenburga. Opat przyszedł, wywołując lzy swoim opowiadaniem. Odchodząc, zapytał mnie, jakby od niechcenia, czy nie mógłbym przez moich agentów w Holandyi i Niemczech sprowadzić dla niego kilka cennych księzek? Rodacy jego — jak mówił — źle czynią, lekceważąc sobie wiedzę na północy, ma o tem inne mniemanie i dąży się, że rozumie po niemiecku. Napisał mi tytuły dwóch księzek. Jednej

z nich „Boethius de Boot“ nie mogłem otrzymać, lecz drugą nadesłano mi, ku wielkiej uldze opata. Książka miała tytuł: „Kunkelii ars vitaria“, autor odmalowany był na okładce w wielkiej czarnej peruce, treść książki, pisanej po niemiecku, była dla mnie niezrozumiała, lecz oglądając liczne ilustracje pieców, retort i przyrządów wszelkiego rodzaju, zrozumiałam wszystko. Isenburg zostawił opatowi w spadku swoje papiery, owe kartki, które mi niegdyś pokazał, przepisy do prac chemicznych, a przede wszystkim sposoby wytwarzania sztucznych dyamentów, szmaragdów, rubinów.

I zaiste, opat Cepronio był mistrzem we wszystkim, do czego się zabrał. Ponieważ posiadał już wstępne wiadomości z chemii, pracował długi czas nad kamieniem filozoficznym i eliksirem życia — wystarczało kilka wskazówek, by go wprowadzić na właściwą drogę, odośnie do tego, czego szukał. Co w ręku biednego Isenburga było bez wartości, stało się w jego rękach skarbem.

W jakie trzy tygodni po odnowieniu naszej znajomości zwierzył mi się, że zajmuje się ważnymi chemicznymi doświadczeniami. W kilka dni później przyszedł znowu i pokazał mi kamienie, które sam sporządził. Były bardzo piękne, dorównywały szlachetnym kamieniom co do barwy, blasku i załamywania promieni świetlnych. Najostrzejszą pilniczką nie dały się zarysować. Chciał abym je dał oszacować. Uczyniłem to i sprzedałem kilka z nich jubilerem po pełnej wartości drogich kamieni. Odtąd sprzedawałem dla niego częściej kwarzec z Algesiras i rozmaite gatunki ziemi z Lewanty.

(C. d. n.)

Niesłuchanie nizkie ceny na nowo przybyłe modele.

Wspaniałe suknie, bluzki, swetry, bielizna damska, sukienki i swetry dziecięce

D. EISENBERG, Lwów
ul. Jagiellońska 11 a.**Nowiny z dnia.**

Lwów, 5 listopada.

REPERTUAR TEATRU MIEJSKIEGO WE LWOWIE:

W sobotę o godz. 3. po południu „Kościuszkę pod Racławicami“, obraz historyczny w 5 aktach Ancezyca. Przedstawienie dla młodzieży.

W sobotę o godz. 7:30 „Śnieg“, dramat w 4 aktach St. Przybyszewskiego.

W niedzielę o godz. 3:30 „Kobieta bez skóry“, komedia w 3 aktach G. Zapolskiej.

W niedzielę o godz. 7:30 „Madame Butterfly“, opera w 4 aktach Pucciniego.

Po każdym przedstawieniu wieczornem czekającozy tramwajowe do użytku Publiczności we wszystkich kierunkach.

REPERTUAR „TEATRU NOWOŚCI“, ul. Słoneczna,

W sobotę o godz. 7:30 „Taniec szczęścia“, operetka w 3 aktach R. Stolza.

W niedzielę o godz. 7:30 „Taniec szczęścia“, operetka w 3 aktach R. Stolza.

W poniedziałek o godzinie 7:30 „Taniec szczęścia“, operetka w 3 aktach R. Stolza.

Bilety do Teatru Nowości sprzedaje kasa zamawiań w teatrze Wielkim wejście od ul. Legionów w dzień zaś przedstawienia od godziny 5 popoł. w Teatrze Nowości (Pasaż Hermandów).

REPERTUAR „TEATRU MAŁEGO“ (Gródzka 2 b):

W sobotę o godz. 7:30 „Roztwór prof. Pytla“, groteska w 3 aktach B. Winawera.

W niedzielę o g. 7:30 „Roztwór prof. Pytla“, groteska w 3 aktach B. Winawera.

W poniedziałek o godz. 7:30 „Roztwór prof. Pytla“, groteska w 3 aktach B. Winawera.

We wtorek o godz. 7:30 „Roztwór prof. Pytla“ groteska w 3 aktach B. Winawera.

REPERTUAR TEATRU ART-LITERACKIEGO „UL.“

Od poniedziałku 31. października ka. 1) Część koncertowa Pp. Ardea, Bronowski, Michałowski, Mirski, Noskowska i inni. 2) „W Wenecji“ Wik ińskim i Trouem. 3) Farsa „Nareszcie sami“.

Repertuar ukraińskiego teatru tow. Besida Sala Łysenki Szaszkiewicza 5.

Sobota dnia 5 listopada „Wij“, fantastyczne widowisko ze śpiewami i tancami M. Kropiwnickiego (osnute na tle powieści M. Gozola) Muzyka Wasylewa.

Niedziela dnia 7 listopada „Jasne zorze“, dramat w 5 aktach B. Hrinchenki.

DEKORACJA OBRONCÓW LWOWA! W niedzielę dn. 6. listopada b. r. o godz. 11-tej przedpołudniem odbędzie się dodatkowa dekoracja Obronców Lwowa przez Gen. Por. Jędrzejewskiego, Day Okry, Gen. Lwów, w koszarach przy ul. Jabłonowskich.**JUZ NADESZŁA** i jest do nabycia najnowsza praca Bolesława Limanowskiego, nestora socjalistów polskich p. t. **BOLSZEWICKIE PAŃSTWO W ŚWIETLE NAUKI.** Cena 60 mk. do nabycia w Administracji „Dziennika Ludowego“, ul. Sykstuska 1. 21. II. p.**Z LWOWSKICH TARGÓW.** Posterunkowy policyjny Filip K. wczoraj skontrolował stragany rzemieślników w „Bazarze halickim“ a spostrzeżenia swe doniósł w akcie l. 11. swej przełożonej władzy. W doniesieniu oskarżył o lichwę przy sprzedaży: Józefa Kowalskiego, sprzedającego w otwartej budce, który za ówierę kg. mięsa wieprzowego pobrał 130 mk., oraz Józefa Czarnobila (budka l. 40), który za 1 kg. cienkiej słoniny pobrał 1.000 mk. Za brak cennika, lub ukrywanie go przed okiem kupujących oskarżył: Karola Podwińskiego (budka l. 60), Juliana Kulezyckiego (l. 61), Agnieszkę Rozynkiewicz (l. 64), Romana Korzewskiego, (tawa l. 952), zaś Karola Walpierzewskiego o „poprawienie“ wystawionego cennika. Karol na Pawłowska, sprzedająca krupy na ławie l. 29 — 30, pobrała za 1 kg. ryżu 380 mk. Za brak kartek na chlebie, lub nie podanie

wagi chleba i ceny lub za brak cenników oskarżył piekarzy: Salomona Finka (Piłkarska l. 11 i jego sąsiada Judę Webera, Mikołaja Zalewskiego (Mączna 15), Taubę Friedlander (Przerwana l. 4), i Mojżesza Lufta (Zamarstynowska 34).

Doniesienie to, będące rozpatrzone przez Urząd walki z lichwą.

ZAGADKOWE ZATRUCIE. Helena Wojnarowicz, licząca lat 38, żona Stanisława W. radcy b. Wydziału Krajowego, w mieszkaniu przy ul. Kordeckiego l. 19. wczoraj z rana robiąc porządki znalazła czekoladkę, której część spożyła. Natychmiast po tem ciężko zachorowała wśród objawów otrucia. Pogotowie ratunkowe zawezwane przybyło na miejsce, przyczem zauważono u chorej objawy towarzyszące zatruciu strychniną. Po udzieleniu jej pierwszej pomocy, w stanie groźnym odwieziono ją do szpitala. Sprawą tego zagadkowego zatrucia, zajęła się policja.**„STRZELIŁO JEJ DO GŁOWY“.** 22-letnia Bronisława K., zamieszkała przy ul. Jakóba Hermana l. 5. wczoraj skorzystała z drugiego piętra na ulicę. Jednakowoż na szczęście nie rze u furpiala cna na ciebie, albowiem o własnych siłach udała się do mieszkania, a pomoc Pogotowia rat. okazała się zbędną. Pytana o powód tego desperackiego kroku odrzekła, że „coś jej strzeliło do głowy“.**POBICIE NA ULICY.** Przedwczoraj w nocy awanturnicy napadli w ulicy Siwowej na Janę Tymczyszynę i pobili go zadając mu kontuzje na proś i nosie.

Podobnie w nocy, w ulicy Kazimierzowskiej ulicznicy napadli na 23-letnią Maryę Hryńkowską i trenili ją nożem w prawą rękę.

Z KRONIKI WYPADKÓW. Wczoraj poniedziałku w ul. Zielonej wóz ciężarowy przejechał przez brzuch 8-letniego Michała Domaszewskiego, zadając mu ciężkie obrażenia wewnętrzne.

W ulicy Podwale, wóz tramwajowy potrącił 12-letniego Mendelsteina, który odniósł ciężkie obrażenia na nogach.

Wczoraj przedpołudniem na dworcu głównym przesuwacz wozów, nieznanego na razie nazwiska, wstał się pomiędzy wozy, przyczem odniósł obrażenia wewnętrzne w klatce piersiowej. Pogotowie ratunkowe udzieliło im pierwszej pomocy, poczem wymienionych odwieziono do szpitala.

— SLUB p. Leona Stanisława Rozumkiewicza z panną Heleną Maksymowiczówną odbędzie się w sobotę dnia 5-go listopada 1921 r. o godz. 5-tej wieczorem w kościele Maryi Magdaleny we Lwowie.**3 ruchu robotniczego.****o BACZNOŚĆ ROBOTNICZY SPEDYCYJNI I WOZNICE.** W niedzielę dnia 6. listopada o godz. 4-tej po południu, odbędzie się zebranie. Na porządku dziennym sprawa cennikowa. Zgrom. odbędzie się w lokalu Stow. „Praca“ Rynek l. 8. Szkoła rob. spedycyjnych.**DZIS W SOBOTE 7. wiecz.** posiedzenie komisji cennikowej w lokalu „Pracy“ Rynek 8. I. p. Tow. Hella, Horodwińskiego, Iskiewicza, Górniką uprasza się o przybycie.**o ZGROMADZENIE KONDUKTORÓW W STANISŁAWOWIE.** Z inicjatywy Sekcji konduktorów, odbyły się w dniach 27 i 29 z. m. zebrania konduktorów w Stanisławowie, oraz delegatów z całego okręgu dyrekcyjnego. Zebraniom przewodniczył przewodniczący sekcji tow. Szlar. Referował sprawy zawodowe delegat sekcji centralnej Z. Z. K. W dyskusji zabierali głos tow.: Ułman, Koteś, Zelenowicz i inni. Zgromadzenie woli wyraz oburzeniu na P. Z. K., który wrzy szufflakowaniu w ministerstwie i zaistnieniu stanowisko wobec konduktorów. Postawa konduktorów świadczy o tem, jaką sympatya cieszy się P. Z. K. Uchwalono rezolucję domagającą się o przeszerogowanie konduktorów do wyższych stanowisk, podwyższenia godziwego i wiele innych żywotnych spraw Sekcji centralnej i W. W. udzielono wotum zaufania. Należy spodziewać się, że konduktorzy stanisławowscy, stojący poza Z. Z. K. przystąpią teraz do wspólnej pracy.**Sprawy partyjne.***** POSIEDZENIE KOMITETU OBWODOWEGO P. P. S. wschodniej Małopolski** odbędzie się w niedzielę 6 listopada o godz. 9 przed poł. w sali przy ul. Brajerowskiej 8. Na porządku dziennym sprawy bardzo ważne.

Na posiedzenie przybędą delegaci C. K. W. z Warszawy.

NADESLANE.

Za rubrykę tę redakcyja nie odpowiada.

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych

Dr W. LAITERSTEIN

Klinika dermatolog. w Berlinie, b. sekret. szpil. państ. powrócił i ord. Lwów, Sykstuska 37, (róg Słowackiego).

Zakład dentystyczno-techniczny

Z. WEINREBA

Lwów, ul. Kollataja 8, I. p.

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych

Dr. HESCHELES

ord. od 10-12 i 3-5 pop., dla kobiet 2-3 Sykstuska 16

DRUKI i STAMPILIE

wykonuje DRUKARNIA i WYRÓB PIECZĘCI

I. PRIEDMANA, Lwów, ul. SYKSTUSKA 4**Komunikaty.****o WZYWA SIĘ WSZYSTKICH** towarz. brojni IV. Odcinka (Dworzec gł.), by dnia 5. listopada b. r. o godzinie 7-mej wieczór zebrał się w szkole kolejowej, celem rozdawienia Krzyża Obr. Lwowa, i wyboru wydziału. Komitet IV. Odc.**o LICYTACJA.** Dnia 18. listopada 1921 r. o godzinie 9-tej rano odbędzie się w Żółkwi na targowicy licytacja około 70 koni z 6. p. strzelców konnych, zdrowych, zdolnych do pracy na roli. Do licytacji mogą przystąpić jako reflektanci: 1) Rolnicy wojskowi i cywili wykazujący się poświadczeniem przełożonej władzy wojskowej, względnie referenta rolniczego, że są samoistnymi rolnikami; 2) instytucje rządowe, komunalne, lub filantropijne, przez swych należycie upoważnionych przedstawicieli; 3) osoby wojskowe, które w swoim czasie oddały własne konie na rzecz armii. Wszystkie poświadczenia, muszą być okazane komisji licytacyjnej na miejscu przetargu, która je odbierze nabywającym konie.Deogen Lwów, Szóstostwo Rementu
L. 3518, 21/ Rem.**o ZWIĄZEK SZOFERÓW** i pracowników automobilowych we Lwowie, urządza w niedzielę 6. b. m. w lokalu przy ul. Zielonej l. 7. Zabawę taneczną z urozmaiconym programem. Początek o godzinie 9-tej. Wstęp za zaproszeniami.**KURS WIADOMOŚCI TEORETYCZNYCH** dla mechaników, ślusarzy i monterów, rozpocznie się dnia 10. listopada b. r. w Instytucie technologicznym (Bourliarda 5. II. p.) Zgłoszenia przyjmuje się od 9 — 2.**o KOŁO DRAMATYCZNE DRUKARZY LWOWSKICH,** odegra w niedzielę, dnia 6. listopada 1921 r. w własnej sali przy ul. Piłkarskiej l. 18. farsę w 3. aktach Hennequina i P. Webera, w przekładzie Słowińskiej p. t. „Chrześnik wojenny“. W antrakcie koncert muzyki salonowej. Ceny miejsc od 60 — 100 mk. Bilety wcześniej do nabycia codziennie w biurach Stowarzyszenia w godzinach wieczornych. Po przedstawieniu tańce tylko dla osób znajdujących się na przedstawieniu. Wstęp na tańce 80 mk. Początek punktualnie o 7. wiecz. Czysty dochód przeznaczony na „Fundusz zapomogowy“ Drukarzy Lwowskich.**Podpisujcie polską pożyczkę państw.**

Zjazd metalowców.

TRZECI DZIEŃ OBRAD.

W trzecim dniu obrad debatowano w dalszym ciągu nad 5 punktem porządku dziennego w sprawie taktyki ruchu zawodowego, ref. tow. Topinek. W toku dyskusji zjawił się na zjeździe serdecznie witany gość ze Szwajcaryi tow. Ug, sekretarz międzynarodowego zjednoczenia metalowców w Bernie. Tow. Ug wygłosił dłuższe przemówienie w języku niemieckim, podkreślając konieczność spotęgowania pracy nad organizacyjnym i umysłowym rozwojem klasy robotniczej. — Mowca wskazuje na doniosłe znaczenie 8-godzinnego dnia pracy dla rozwoju kulturalnego klasy robotniczej, zaznaczając, że tej zdobyczy międzynarodowy proletaryat bronić musi wszelkimi siłami.

Po wyczerpaniu dyskusji nad kwestyą aktyki, zjazd uchwalił jednomyślnie następującą rezolucję ref. tow. Topinka:

„Zjazd wyraża przekonanie, że ostateczne wyzwolenie klasy robotniczej z ucisku kapitalistycznego osiągnięte być może przez międzynarodową walkę rewolucyjną proletaryatu. Stosownie do tego I-szy Zjazd Związku robotników przemysłu metalowego w Polsce postanawia trwać niezlennie na stanowisku międzynarodowej solidarności proletaryatu i wspólnie z nim prowadzić walkę o urzeczywistnienie ustroju socjalistycznego.

W chwili obecnej, kiedy reakcja kapitalistyczna widzi się zagrożona w swym byciu i rozumiejąc grożące jej niebezpieczeństwo ucieka się do najostrożniejszych środków i terroru, by zniszczyć klasowe organizacje zawodowe, a potem odebrać klasie robotniczej dotychczasowe zdobycze i narzucić niewolnicze warunki pracy — Związek musi dążyć do stworzenia odpowiedniej siły zdolnej do odparcia tego ataku reakcyjnej burżuazji. Siłę tę osiągnąć może jedynie przez bezwzględna centralizację i skupienie wszystkich żywiołów, stojących na gruncie walki klasowej i uznających konieczność podporządkowania się w swym działaniu Głównemu Zarządowi Związku robotników przemysłu metalowego w Polsce i Komisji Centralnej Związków zawodowych. W walce swej o obronę interesów klasy robotniczej Związek dążyć musi do utrwalenia silnej, świadomej i karnej organizacji zawodowej — i dlatego z całą energią prowadzić musi pracę kulturalno-oświatową, agitacyjno-organizacyjną i systematycznie dążyć do stworzenia silnego funduszu strajkowego.

Zjazd uważa, że najbliższym zadaniem Zarządu Związku jest walka o poprawę warunków pracy i płacy, o wprowadzenie w życie Komitetów i Rad fabrycznych, rozszerzenie ustawodawstwa robotniczego — zwłaszcza ubezpieczeń społecznych — a wreszcie walka o uspołecznienie przemysłu.

Związek musi bezwzględnie zważać wszelkie próby przedłużenia dnia pracy,

obniżenia płacy, bezrobocie, i wogóle wszystko, co może przyczynić się do pogorszenia stopy życiowej klasy robotniczej. Zwłaszcza z całą stanowczością Związek przeciwstawić się musi usiłowaniam zniesienia instytucji meżów zaufania i komitetów fabrycznych, lub ograniczenia ich kompetencji oraz wszelkich uprawnień Związków Zawodowych.

Dążeniem Związku winno być regulowanie warunków pracy jednolicie na możliwie najszerszych terytoryach — przez zawieranie umów zbiorowych, które objąć winny całą daną gałąź przemysłu w kraju. Za najodpowiedniejszy i najskuteczniejszy środek do osiągnięcia tych celów Zjazd uważa walkę strajkową, prowadzoną planowo przez instytucje centralne. Zarówno akcje podwyżkowe, jak i strajki kierowane być winny przez Zarząd Główny, względnie przez upoważnionych przedstawicieli funkcyjnych. Wszelkie inne „dziki“ akcje i strajki wywoływane przez poszczególne jednostki, należy jako szkodliwe potępić, odmówić im poparcia, a nawet przeciwstawić im się z całą stanowczością.

W swej działalności zawodowej i organi-

zacyjnej, Związek działa samodzielnie, oparty jedynie o Centralną Komisję Związków Zawodowych w kraju i Międzynarodowy Sekretariat Metalowców. W razie potrzeby poparcia prowadzonej przez siebie walki oraz w walce natury ogólnopolitycznej, Związek winien współdziałać i występować wspólnie z partiami socjalistycznymi, pozostającymi z nim w stosunku braterstwa broni.

Zjazd postanawia się sprzeciwić z całą stanowczością moskiewskiej międzynarodowce, jako organizacji zdążającej do rozbitcia międzynarodowej solidarności proletaryatu socjalistycznego. Członkowie i oddziały Związku, którzyby działali w myśl wskazówek moskiewskiej międzynarodówki, winni być natychmiast ze Związku wykluczeni, a oddziały rozwiązane.

Związek stoi na stanowisku bezpartyjności i nie wymaga od swoich członków określonego kierunku politycznego, musi jednak domagać się bezwzględnej karności wobec uciwka instytucji zawodowych.

W końcu zjazd stwierdza, że organizacje „żółte“ t. zw. „Zjednoczenie Polskie“, NPR i Ch. D. coraz bardziej uwidaczniają swój wrogi charakter reakcyjny, i stoją w jaskrawej sprzeczności z zasadą walki klas, oraz, że są wyraźnie popierane i faworyzowane przez przemysłowców i rząd burżuazyjny i jako takie winny być bezwzględnie zwalczane.

Popołudniowe obrady trzeciego dnia Zjazdu rozpoczął referat posła tow. Żuławskiego, o socjalizacji przemysłu. Streszczenie referatu w następnym numerze.

ZAKOŃCZENIE ZJAZDU METALOWCÓW.

W środę 2. listopada wieczorem zakończył czterodniowe obrady pierwszy zjazd Związku metalowców. Przewodniczący Związku tow. Porębski podniósł ważność uchwał Zjazdu i wezwał delegatów do usilnej pracy nad ich wykonaniem. W końcu przewodniczący Zjazdu tow. Kazimierzczak zaznaczył, że Zjazd wykazał zwarłość i karność Związku. Obrady zaznaczyły się głęboką myślą rewolucyjną, tchnęły powagą i potęgą klasy robotniczej, co jest dowodem, że robotnik zdolny jest do obalenia kapitalizmu i do rządzenia.

Po odśpiewaniu pieśni robotniczej „Czerwonego Sztandaru“ delegaci opuścili salę Zjazdu.

3 sali rozpraw.

PROCES O ZDRADĘ STANU

W dniu wczorajszym rozpoczął się przed sądem przysięgłych okr. Sądu karnego proces polityczny przeciw ks. Wasylowi Hlibowickiemu i synowi jego Bogdanowi o zdradę główną. Przewodniczącym trybunału jest s. o. Meyer, jako wotanci zasiadają s. o. Göttinger i dr. Socha, oskarżenie wnosi prok. Gürtler. Na ławie obrońców zasiadają adwokaci: Baran, Dawydiak, Ewyn, Głuszkiewicz, i Szuchiewicz.

Akt oskarżenia.

Jak wiadomo w sierpniu r. 1920 grupa pułk. ukr. Krausa, wchodząca w skład wojsk at. Petlury i wspólnie z armią polską odpierająca nawałę bolszewicką, zbuntowała się i przeszła na Pokucie granicę, szukając schronienia w Czechosłowacji, gdzie już od r. 1919, przebywały internowane oddziały b. galicyjsko-ukraińskiej armii. Oddziały nielicznej zresztą (ok. 2.000 ludzi) grupy Krausa przechodziły także przez wieś huculską Zabie, gdzie urząd proboszcza gr. kat. sprawował ks. Wasyl Hlibowicki, dziekan kosowski. Według aktu oskarżenia, w domu księdza znajdowali zawsze schronienie i gościnę różni działacze ukraińscy. W chwili upadku zachodniej Ukrainy gościł ks. Hlibowicki u siebie nawet słynnego Stefana W. Wyszywanego, niegdyś arcyksięcia Wilhelma Habsburga i bar. Larischa z jego świtą. Władze rumuńskie okupujące w owym czasie Pokucie pociągały go nawet za to do odpowiedzialności.

Podczas przemarszu Krausa kilku oficerów kwateruje na probostwie. Ks. Hlibowicki i syn jego Bogdan b. oficer austriacki i ukraiński, nawiązują kontakt z jednym z nich, Romanem Karatnickim, oprócz tego prowadzą tajną korespondencję przy pomocy zaufanych ludzi z niejakim Askowskim rzekomym kapitanem ukraińskiej armii i Wasylem Szekierykiem, podobno posłem do parlamentu austr., przebywającymi na terytoryum Czechosłowacji.

W korespondencji tej dla zatajenia swego nazwiska posługiwali się Hlibowiccy szyfrą „l. 11“ („czysto 11“), z dodatkiem „stary“ lub „młody“, zależnie od tego, czy dany list pisał ojciec czy też syn.

Rzecz naturalna, że otrzymywane z Czechosłowacji listy były skrzętnie niszczone. Tylko 3 listy już po dojściu do adresatów w Czechosłowacji, wpadły w ręce władz polskich.

List pierwszy z datą 7. września 1920, pisał Bogdan H. jako odpowiedź na pismo owego Paskowskiego z 1. września. Przedstawia w nim Bogdan H. kiedy i której przedarła się grupa Krausa, opisuje dyslokację i ilość nadgranicznych oddziałów polskich, ich wyekwirowanie i nastrój. Píše dalej, że grupy Krausa nie mógł już zawrócić z drogi, ponieważ jeszcze 30. sierpnia przeszła na „Muhy“. W końcu prosi o dalsze wiadomości pod szyfrą „cz. 11“, zaznaczając, że szyfra ta znana jest także sztabowi Krausa.

W drugim liście z 15. września, przedstawia młody Hlibowicki położenie militarne Polski, dyslokację oddziałów, charakteryzuje usposobienie ludności polskiej oraz przyrzeka dalsze informacje.

Trzeci z rzędu list pochodzi od księdza Wasyla H. a skierowany jest do b. posła Szekieryka, który zbiegł do Czechosłowacji i prowadził tam agitację przeciw Polsce. W liście tym, będącym odpowiedzią na list Szekieryka, przedstawia oskarżony w złym świetle zachowanie się polskich wojsk, podaje, że w okolicy Zabiego pozostał tylko 1 oddział (czeta) Polaków, na końcu zaś wyraża życzenia goszczenia u siebie Wasyla Wyszywanego. Ponadto znajduje się w liście dopisek Bohdana.

Zeznanie Bohdana Hlibowickiego.

Bohdan Hlibowicki liczy lat 23, maturę gimnazjalną zdał w r. 1916, następnie służył jako oficer w armii austr. a od przewrotu listopadowego w wojsku ukr. Po upadku Zach. Ukrainy przebywał w Zabiu u ojca. Na pytanie obrony dlaczego nie kontynuował studiów, odpowiada, że z powodu ograniczeń w szkołach wyższych stosowanych względem nie-Polaków, nie mógł się zapisać na uniwersytet.

Do autorstwa obu listów przyznaje się. Stwierdza, że więcej z Paskowskim nie korespondował. Wszystkich informacji udzielał Paskowskiemu tylko dlatego, ponieważ wymieniony pragnął przekraść się do Galicji, gdzie miał rodzinę. Do tego celu służyły też wiadomości o rozmieszczeniu oddziałów polskich, chodziło także o ułatwienie przejścia przez granicę Krausowi i innym drobniejszym grupkom ukraińskim.

Co do ułatwienia przejścia do Czech niejakiemu Mykietinkowi i Petrukowi, którzy bawili u Hlibowickich, przeczy jakoby w czemkolwiek był im pomocny.

Udzielając wiadomości Paskowskiemu, nie miał zupełnie na oku celów strategicznych. Powodował się wyłącznie względami na braterstwo broni, łączące go z Paskowskim.

Na pytania obrony twierdzi, że obecnie uważa Paskowskiego za prowokatora, który umyślnie przetrzymał jego listy do marca 1921 i wydał je następnie władzom polskim.

Z powodu pytania zadanego oskarżonemu przez obrońcę dr. Barana, czy wiedział o tem, że los Gal. Wsch. nie jest jeszcze rozstrzygnięty na forum międzynarodowym, — pytania, które zresztą przewodniczący uchylił — powstała mała scysya między obrońcą a prok. Gürtlerem, który prosi trybunał o zwrócenie obrońcy uwagi, że te kwestye nie należą do kompetencji sądu.

Dalszy ciąg rozprawy dziś o godz. 9-tej rano.

Zjazd Eugeniczny w Warszawie.

Dnia 30 z m. obradował w Warszawie drugi zjazd wszechkrajowy polskiego towarzystwa do walki ze zwyrodnieniem rasy. Zjazd trwał dwa dni.

Po zagajeniu obrad przez przewodniczącego T-wa p. dra Wernica, nastąpiły przemówienia powitalne.

Po powołaniu na przewodniczącego obrad p. dra Michałowicza przystąpiono do referatów. Pierwszy referat wygłosił p. dr. Stefan Kramsztyk na temat „Eugenika, dziedziczność i małżeństwo“. Referent dał krótki przegląd rozwoju nauki eugenicznej, zaznaczając, że pierwszym uczonym, który je postawił na poważne podstawy naukowe i od którego zaczyna się rozpowszechnienie i stosowanie jej w życiu praktycznym, był znakomity psychiatra francuski Forel. Eugenika jest to nauka o dziedziczności objawów psychicznych, zajmuje się zatem badaniem wpływów genealogicznych na ustrój duchowy osobnika. Ale nietylko badanie teoretyczne jest jej zadaniem, ma ona także działać w kierunku podniesienia rasy ludzkiej na wyższe szczeble doskonałości.

Następny referent dr. Władysław Świątkowski-Zawadzki mówił „O ćwiczeniach cielesnych w eugenicie“, zalecał przede wszystkim gorliwe pielęgnowanie sportów i ćwiczeń cielesnych.

Prof. dr. Bujwid mówił o „Szkodliwym wpływie nikotyny na młodzież po wojnie“, proponując celem premiowania abstynencji od nikotyny, aby przy obsadzeniu posad dawano pierwszeństwo niepalącym i nie używającym alkoholu.

Dr. Szymański z grona uczestników wystąpił z gorącym apelem, aby ze względu na to, że znosi się na zmiany w ustawie alkoholowej z dnia 23 kwietnia r. b. i ze względu na energiczną akcję ze sfer pewnych fabrykantów sztucznych win, aby stopeń procentowy alkoholu w ustawie sejmowej podnieść z 2 i pół procent na 4 procent. Towarzystwo i społeczeństwo zawczasu wystąpiło ze stanowczym protestem.

Referatem dra Władysława Sterlinga „O stanie chorób wenerycznych na ziemiach polskich“. Referent wykazywał stały i przerażający wzrost chorób wenerycznych w państwie. W r. 1919 było 1,100.000 wypadków takich chorób. Dzisiaj będzie ich 10 razy więcej. Dla leczenia i zapobieżenia koniecznym jest, aby rząd wprowadził przymusowe zgłaszanie chorób wenerycznych, tak jak istnieje przymusowe zgłaszanie wszelkich innych chorób zakaźnych.

Dr. Henryk Szczołowski w referacie „Organizacja walki z chorobami wenerycznymi w wojsku polskim“ daje przegląd organizacji władz szpitalnych wojskowych, powołanych do walki z chorobami wenerycznymi.

Drugi dzień obrad rozpoczął się referatem dra Teodory Męczkowskiej o „Wychowaniu seksualnym i jego związku z eugeniką“. Prelegentka wykazuje fatalny brak wychowania seksualnego u młodzieży, który się odbija bardzo niekorzystnie na jej rozwoju seksualnym. Dowodzą tego przerażająco wysokie cyfry procentowe młodzieży, która uświadomienie płciowe w bardzo młodym wieku dziecięcym, bo między 9 a 14 rokiem życia otrzymuje nie od rodziców i która wprowadzona w ten sposób na bezdroża, w równym młodym wieku traci równowagę, lub oddaje się nałogowi, który w następstwie musi podkopać zupełnie ich zdrowie psychiczne.

Dlatego interwencja domu i szkoły w tym kierunku najwcześniej jest pożądana i konieczna. Mówczyni stawia wniosek, aby zjazd powołał komisję, złożoną z pedagogów, lekarzy i rodziców, która będzie miała za zadanie opracować podstawy, na których winno się oprzeć wychowanie seksualne młodzieży w domu i w szkole.

Tą samą materią zajmowały się następne referaty: „Ankieta w sprawie życia płciowego młodzieży szkół średnich“ prof. Adama Czartkowskiego i „Ankieta w sprawie życia płciowego młodzieży akademickiej“ dra Br. Kemerskiego. Oba referaty dochodzą w konkluzji do wniosku, że zbyt wczesne przejawy seksualności u młodzieży wymagają gwałtownie należytego przeciwdziałania.

Referat Stan. Posnera o „Handlu żywym towarem z punktu widzenia międzynarodowego“, „Dr. Szczołowski z Krakowa o prostytucji i przestępstwie“, Leon Edward Kon-wojecki o „Prawodawstwie eugenicznym“, dr. Leon Wernic o „Prawodawstwie w dziedzinie chorób wenerycznych“, Mieczysław Ettinger jun. o „Bezplodności sztucznej ze stanowiska prawa karnego“, i sędzia Wiktor Brześciński o „Przestępczości nieletnich w Warszawie w świetle działalności sądu dla nieletnich“.

Po wyczerpaniu referatów przewodniczący odczytał wniesione rezolucje, które zostały wszystkie jednogłośnie przyjęte, poczem zjazd zamknięto.

Przeciw zamachowi na 8 godzinny dzień pracy.

Kałusz w październiku.

Dnia 30. paźd. br. odbył się tu wiec w sprawie zamachu p. Michalskiego na 8-godzinny dzień pracy. Obszerną salę Sokoła wypełnili przeważnie robotnicy. Kilku mówców napiętnowało bezwzględnie zakusy reakcy — chcące wydrzeć klasie robotniczej ciężko wywalczoną prawo. Wyrazem nastroju zgromadzonych była jednomyślnie uchwalona następująca rezolucja:

Zgromadzeni na wiecu w dniu 30. paźd. 1921. protestują jak najenergiczniej przeciwko zamierzonemu przedłużeniu dnia pracy i oświadczają jednogłośnie, iż staną solidarnie z całą klasą robotniczą, Rzeczypospolitej Polskiej do najostrejszej walki w obronie zdobytych praw.

3 muzyki.

Z muzyki.

Na dochód bursy im. Dekerta odbył się w dniu 30 października w pięknej sali Instytutu technologicznego (ul. Bourlarda 5) koncert barytona rosyjskich oper p. Dawida Jarosławskiego ze współudziałem pianistki p. Löwenhof - Kwiecińskiej. P. Dawid Jarosławski odśpiewał duży program, złożony z arii operowych i pieśni Czajkowskiego, Mozarta, Rimskiego - Korsakowa, Musorgskiego, R. Straussa, Schumanna i w. i. Piękny głos jego brzmi dźwięcznie, szczególnie w średnicy i wyżej, natomiast dolne tony wychodzą słabiej tak pod względem siły, jak i barwy. Czuje się wówczas, że tony te są dla niego za niskie, mimo, iż należą one do skali barytonowej. Ze śpiew Jarosławskiego mimo szczupłej skali jego głosu robi wrażenie i nastrój, — to zasługa muzykalności i dobrej szkoły, jaką ten artysta posiada. To też powodzenie miał wielkie, nie szczędzono mu oklasków i wywoływań.

P. Natalia Löwenkopf - Kwiecińska odegrała z powodzeniem sonatę pathétique Beethovena, oraz Nocturn i Scherzo B-moll Chopina.

Dnia 3. listopada grał w sali Tow. muz. pianista Lew Sirola, wykonując program, złożony z utworów Rubinsteina i Liszta, przeważnie mało granych na koncertach. Ze wchodzi one rzadko w repertuar koncertowy — jest w tem najzupełniejsza racja, gdyż utwory te nie odznaczają się ani bogatą treścią muzyczną, ani szczególnym czarem czy polotem. Dlatego dziwi mnie oryginalność koncertanta w układaniu programu, w którym prócz polonezu Es-moll Rubinsteina i sonettów Petrarka Liszta, nie interesującego nie było. Trudno też przyznać koncertantowi zalety jakiegokolwiek szczególniejszego pianisty. Gra jego jest wprawdzie czysta, technika dość duża, ale z tego materiału nie zdołał on zbudować dzieła architektury muzycznej, o jakiejś finezji nie ma mowy. Do tego bowiem trzeba ducha, który nadaje treść i czyni utwór żywym — a tego właśnie nie dostaje Sirola.

Władysław Gołebowski.

3 nowych wydawnictw.

A. KALLAS. „CZYSCIEC“. Powieść. Wydawnictwo „Lotos“ w Gdańsku, 1921.

Powieścią nazwała autorka swój utwór, lecz co do tego określenia nie będziemy w zgodzie. „Czyszciec“ — to szereg fragmentarycznych obrazków, kreślonych w sposób panteonikowski, gdzie właściwa treść jest tylko tłem do fabuły, której nie ma. Ma się wrażenie, jakoby całość powstała z zapisków, czynionych doraźnie na podstawie osobistych przeżyć i obserwacji, które potem podległy literackiemu, rozważnemu osądowi i w lekkiej, bezpretensjonalnej formie artystycznej puszczono zostały na rynek księgarski. Dlatego utworu tego nie oceniam jako powieści, ale jako opowiadanie, utrzymane w miłym, rzekłbym, gawędziarskim tonie, gdyby treść jego, traktująca o najtragiczniejszych czasach ludzkości i narodu polskiego, nie wykluczała podobnego określenia. „Sprawy widziane“ przez autorkę rozgrywały się w Małopolsce w pierwszym okresie wojny światowej; autorka w książce swej reaguje tylko na to, co jej bezpośrednio dotyczyło, opowiada swoje kłopoty i udręki, związane z tułaczką, która stała się losem wielu tysięcy ludzi z chwila inwazyi rosyjskiej do Galicji, a która dla wielu nieszczęśliwych ofiar nie „czyścociem“, ale plikiem była. Pamiętnikarski — że nie powiem — kronikarski — charakter książki wyklucza wyższy styl literacki i autorka nań nie ma siły. Opowiada jednak tak zajmująco, oddaje tak wiernie nastrój czasu, zwiaszcza ów stan niepewności i lęku, w jakim znajdowała się ludność polska tej

polaci polskiej między dwiema sferującymi się wrogimi potęgami, umieszcza tyle trafnych obserwacji, że mimo braku wszelkiej fabuły, właściwej każdej powieści, czyta się książkę z nieślabnącym zainteresowaniem do końca. Lektura jej będzie dla wielu odżywianiem wspomnień riodalekiej przeszłości, dokładnym uprzytomnieniem tego tragicznego załamania się życia całego społeczeństwa i jednostek, wytraconych z równowagi bytowania. Autorka daje silny wyraz tak patryotycznemu jak i ogólnie ludzkiemu uczuciu, które było cierpieniem wszystkich czujących, a ogarniających całość.

Książka zaleca się — brakiem trycznych dygresji, któreby rozvádniały opowiadanie. Nie ma w niej fantazowania ani blagi literackiej, nie ma sztuczności, która by rzekomo miała jej nadać ozdobność. Cechują ją prostota, naturalność i prawda i to wyróżnia ją korzystnie wśród powodzi tak zwanej wojennej i powojennej literatury.

Artur Ćwikowski.

TARG POZNAŃSKI.

POZNAŃ. 3. listop. (Pat.) Dziennik Poznański donosi: Sprawa urządzenia Targu Poznańskiego jest już zdecydowaną. Targ będzie zorganizowany z końcem marca lub początkiem kwietnia 1922. Biuro urzędu Targu rozpocznie swoją działalność 16. b. m. Poczynając od tego dnia, biuro zacznie przyjmować zgłoszenia wystawców, które to zgłoszenia mają być ukończone do końca lutego 1922.

Różne.

„SREDNIOWIECZNI“ BANDYCI W MEKSYKU. Z Waszyngtonu donoszą, że czterech amerykańskich obywateli zostało pojmanych przez bandytów meksykańskich, którzy domagają się wysokiego okupu.

ZJAZD POLSKICH INŻYNIERÓW KOLEJOWYCH odbył się w Warszawie w dniach 30 i 31 października i 1 listopada. W programie Zjazdu było 9 do 10 referatów ściśle fachowych, odnoszących się do organizacji względnie poprawy gospodarstwa kolejowego.

HANDEL FRANCUSKO-POLSKI. Izba handlowa polsko-francuska zwróciła się do zrzeszeń kupieckich w Warszawie z prośbą o wskazanie nazwisk tych członków zrzeszeń, którzy zechcą objąć przedstawicielstwo pewnych firm, oraz wskazanie towarów, które ci członkowie mogą eksportować do Francji.

C. HARTWIG, Tow. Akc.

DOM EKSPEDYCYJNO-HANDLOWY W POZNANIU. 3125-6

ODDZIAŁ LWOWSKI ul. SYKSTUSKA 19, I. piętro, — tel. 594.

Wykonuje szybko i tanio: Transport wszelkich towarów ładem i wodą ze wszystkich stron świata.

Rozwozi: meble, wszelkie wyroby przemysłowo-rolnicze, węgiel, drzewo, prowianty etc. lokalnie i zamiejscowo.

Przyjmuje i dostawia: Bagaże i drobne posyłki w obrębie miasta, jakoteż z dworca kolejowego i na dworzec

Wykonuje: Przeprowadzki urządzeń całomieszkańczych i załatwia wszelkie czynności z tem związane.

Przyjmuje: Ubezpieczenie towarów podczas transportu i w magazynach.

AIDA

AIDA

PRAWDZIWY
vergé combustible.

BIBUŁKI CYGARETOWE
W KSIĄŻECZKACH
I TUTKI HYGIENICZNE

Z WATA

Przednie tyłki „SZABELKA“
z wolnym znakiem

Fabryka: LWOW, SAKRAMENTEK 16.

JUŻ NADESZŁA

i jest do nabycia najnowsza praca BOLESŁAWA
LIMANOWSKIEGO, nestora socjalistów polkich p. t.

„Bolszewickie państwo w świetle nauki“

CENA 60 Mk.

Do nabycia w Administracji „Dziennika Lud.“
ul. Sykstuska l. 21, II. p.

Baczność!!

ULGA

w wyjeździe

do AMERYKI!

Baczność!!

ULGA

w wyjeździe

do AMERYKI!

KOMPANIA OKRĘTOWA

„WHITE STAR LINE“

może natychmiast na listopad zarejestrować
1.000 pasażerów poddanych polskich,
którzy posiadają wizowane paszporty do Ameryki.

BLIŻSZYCH INFORMACJI UDZIELA:

„WHITE STAR LINE“ - WARSZAWA | „WHITE STAR LINE“ - LWÓW
Marszałkowska 132. | Grodecka 35.

oraz filie „WHITE STAR LINE“

Wilno, Kowel, Równo, Baranowieze, Brześć Litewski, Tarnopol.

Wiertarki do żelaza słupowe

6 sztuk, do 50 m/m wiercenia — sprzedana zaraz ze
składu firma **TECHNIKA** Lwów, Lenartowicza 12.

10 sztuk tokarń pociągowych

od 1 mtr. toku do 3-50, wysokie w szpicach, przeważnie
ciężkie, sprzedana natychmiast ze składu firma
TECHNIKA Lwów, Lenartowicza 12.

3 motory ropne

20-konne nowe sprzedane ze składu
firma „Technika“
Lwów, Lenartowicza 12. 68-3

ELEKTROMOTORY dynamo- maszyny

zaraz ze składu do nabycia w Firmie
„TECHNIKA“, Lwów, Lenartowicza 12.

2 motory benzynowe

5-6 koni nowe sprzedane zaraz ze składu firma
„TECHNIKA“ Lwów, Lenartowicza 12.

Rabotka do drzewa

(maszyna do rębienia drzewa) nowa — do sprzedania
zaraz ze składu w Firmie „TECHNIKA“
Lwów, ulica Lenartowicza 12.

Zupełna wysprzedaż

Harmoni ręcznych 1-o, 2 i 3 rzędowych,
od Mp. 4-500, płyt oraz gramofonów
JÓZEF KATZ Lwów, ul. Pańska 8.